

Barne,- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Asker, 21. mai 2012

Kommentar til midlertidig lov om etablering av foreldreskap for barn i Norge født av surrogatmor i utlandet

Loven omfatter etablering av juridisk foreldreskap til den som sammen med barnets far inngikk avtale med surrogatmor med tanke på å bli forelder til barnet, og som har vært til stede i barnets liv fra fødselen av.

Det fremgår av notatet at det er en forutsetning for å søke om foreldreskap etter denne bestemmelse at farskap til barnet er fastsatt etter barneloven. Vi forstår dette slik at farskap fastsatt etter den midlertidige forskriften som nylig har vært på høring, ikke vil gi grunnlag for etablering av foreldreskap etter denne midlertidige loven.

Forutsatt rett forståelse, så skiller dermed loven seg positivt fra den midlertidige forskriften som vil etablere farskap ved utenlandsk stats jurisdiksjon, i motsetning til lovforslaget som etablerer foreldreskapet ved norsk lov. Vi minner samtidig om Farskapsutvalgets innstilling – NOU 2009: 5:

"I den forbindelsen finner utvalget det ikke riktig å tilpasse de norske lovreglene om foreldreskap for å legge forholdene bedre til rette for at personer bosatt i Norge skal benytte seg av tilbud andre steder i verden som ikke er tillatt her i landet."

Farskapsutvalget pekte også på behovet for å markere grenser mot forhold som menneskehandel.

Norge har forbud mot surrogati, men vi savner en aktiv norsk stemme i internasjonal sammenheng mot det kommersielle markedet for bioteknologi som utvikler seg. Det er noe defensivt å vedta denne loven, og den midlertidige forskriften, uten å sette disse reguleringene inn i en overordnet sammenheng og vurdering av de internasjonale forholdene på dette området.

Vi savner dessuten diskusjon og avveininger av de hensyn som loven begrunnes med mot det faktum av surrogati er forbudt etter norsk barnelov og bioteknologilov. Brudd på bioteknologiloven er dessuten forbundet med mulig straffeansvar.

Vi kan ikke se at farskapsutvalgets innstilling ennå er behandlet i en samordnet og bred prosess, og skulle gjerne sette at dette finner sted før midlertidige forskrifter og lover trer i kraft.

Etablering av juridisk foreldreskap til andre enn barnets biologiske foreldre bør primært skje med hjemmel i adopsjonsloven, og de kvalitets- og forsvarlighetsrutiner som adopsjonsloven forutsetter. Det er noe uklart hvorfor de situasjoner som foreslås regulert av den midlertidige loven ikke allerede kan ivaretas ved adopsjonsloven, og hvorfor foreldreskapet til den part som loven regulerer, ikke allerede er etablert før situasjon inntreffer som denne loven regulerer.

Likevel: Dersom barn i Norge har mistet biologiske foreldre, og den omsorgsperson som deltok i avtalen om surrogati står nærmest som omsorgsperson, og dersom barnets beste, barnets juridiske og konvensjonsregulerte rettigheter, og annen kompetent vurdering tilsier at vedkommende omsorgsperson / sosiale forelder er best egnet til å tre inn som juridisk forelder, så slutter vi oss til regulering for dette.

Regulering for den gruppe barn lovforslaget gjelder, må ikke forstås som aksept og tilrettelegging for en ny måte å forstå foreldreskap på, ved oppbrudd fra det biologiske utgangspunktet for etablering av foreldreskap. Vedtak av denne loven gir ikke grunnlag eller argumenter for å endre det norske forbudet mot surrogati i barneloven og bioteknologiloven.

Med disse forbehold og betraktninger har vi ikke øvrige innvendinger mot lovforslaget.

Med vennlig hilsen
NORDISK NETTVERK FOR EKTESKAPET

Jan Harsem (sign)

Morten Dahle Stærk (sign)

NORDISK NETTVERK FOR EKTESKAPET

Internett: www.bevarekteskapet.no

Kontor: Gamle Drammensvei 227 · Asker Sentrum / **Post:** Postboks 23 · 1371 Asker · Norge

Tlf: + 47 - 66 900450 / **Mobil:** + 47 - 95 771199 / **Faks:** + 47 - 66 795736